

Łódzki Głos Obywatelski

Pismo poświęcone sprawom własności nieruchomości

Cena prenumeraty wraz z przesyłką pocztową 2 złote kwartalnie. Pojedynczy numer 70 groszy

ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI
Łódź, Piotrkowska 46, tel. 116-17 i 255-45

Konto czekowe w P. K. O. Nr. 601.120

Wychodzi raz na miesiąc. Ogłoszenia: wiersz mm jednołamowy 20 gr., w tekście 40 gr. Kolumna ogł. zawiera 4 szpalty

Nr 9 (120)

Łódź, wrzesień 1938 r.

Rok X

Frontem do wyborów

Rozwiązanie Sejmu i Senatu na pewno wśród właścicieli nieruchomości nie wzbudziło żalu. Ciąta te w ostatnim swym komplecie wykazały tak mało zrozumienia dla spraw naszych, tak absolutnie podporządkowały się demagogicznemu krzykom ulicy ze szkoda dla najistotniejszych spraw gospodarczych kraju, że doprawdy oprócz westchnienia ulgi nie pamięci ich poświęcić nie można. Przeciwwstawienie się zeszlórocznemu projektowi Rządu, zmierzającemu do likwidacji nieżywej i przestarzałej ustawy o ochronie lokatorów, prolongata nieuzasadnionej zniżki komornego, to było wszystko, co kompletnie ostatnich posłów i senatorów miało do zaaplikowania na chroniczną chorobę kwestii mieszkaniowej w Polsce. Żeby choć stanowisko takie było rezultatem troski o równowagę gospodarek kraju! Lecz zdaje się, że nikt nie wątpi, by Rząd nasz pod przewodnictwem, w sprawach gospodarczych, p. Ministra Kwiatkowskiego mógł zaprojektować jakiegokolwiek rozwiązanie bez ścisłego skoordynowania go z całokształtem polityki gospodarczej. Trudno, ale mamy w tym względzie o wiele większe zaufanie do p. wicepremiera, aniżeli do naszych senackich, czy też sejmowych rzeczoznawców. A więc jedynym motywem bojowo-niezycziwego stanowiska mogła być li tylko chęć podporządkowania się „panom“ ze związków lokatorskich, którzy „zawładnąwszy“ przed 15 czy 20-tu laty mieszkaniem bronią tej twierdzy, aby nie być zmuszonym do przeprowadzenia się do mieszkania bardziej odpowiadającego ich realnym warunkom materialnym. Panowie ci wykazali się taką ruchliwością i krzykliwością, że widocznie załpnowali niektórym posłom i senatorom, jako że walory te mogą okazać się przy wyborach.

Lecz zostawmy te niemile reminiscencje i przejdźmy do oczekującego nas aktu wyboru nowych ciał ustawodawczych, ciał, które mają wykuc naszą przyszłość. Co prawda, krzywda nam wyrządzona przy układaniu ordynacji wyborczej nie została jeszcze naprawiona: nadal mają prawo delegowania do kolegów wyborczych robotnicy i adwokaci, senaty akademickie i rzemieślnicy i t. d. i t. d. wszyscy, tylko nie właściciele nieruchomości, ci, którzy dużą, bardzo dużą część budżetu dźwigają na sobie. Ale nie czas na to, aby sprawę tę poruszać, tym

bardziej, że i tak pierwszym celem nowego parlamentu w myśl orędzia Pana Prezydenta będzie zmiana ordynacji wyborczej. Nie znaczy to, żebyśmy w tym miejscu chcieli wypowiedzieć się merytorycznie co do ordynacji: jest to sprawa przede wszystkim polityczna (w przeciwieństwie do ordynacji do ciał samorządowych) i na łamach pisma gospodarczo-fachowego nie jest jej miejsce, lecz podkreślić musimy, że jak by przyszła ordynacja nie wyglądała, powinna uwzględnić przynajmniej równoważność grupy własności nieruchomości z innymi elementami społeczno-gospodarczymi.

Teraz pozostaje nam jedno: jak najczynniej, jak najusilniej, jak najpowszechniej wziąć udział w obiorze parlamentu. Nie wątpimy, że pomimo tysiąca rozczarowań gospodarczych, wśród właścicieli nieruchomości powstać nie może nawet myśl o jakiegokolwiek abstynencji wyborczej. Jesteśmy z istoty swej państwocami najczystszej wody. Jakikolwiek uchylecia anarchizujące są dla nas odpychające. Samo pojęcie własności nieruchomości wyklucza wszelką możliwość takiej mentalności. A niewątpliwie wszelkie odsuwanie się od aktów, stanowiących istotny etap w organizacji Państwa i jego Władzy i to li tylko ze względu na swój odrębny pogląd, jest zarodkiem anarchistycznych posunięć, które wśród ludzi, świadomych swych obowiązków obywatelskich, są nie do pomyslenia. Można mieć odrębne poglądy, można dążyć do wcielenia w życie swych idei, lecz ponad wszystko musi być honorowany obowiązek podporządkowania się potrzebom Państwa jako całości. W współżyciu państwowym nieraz lata i dziesiątki lat mijają, zanim znajdą zadośćuczynienie najsluszniejsze nawet potrzeby poszczególnych grup, ale nie daje to nikomu prawa, współżyciem tym wstrząsać lub z ram jego próbować się wyłamać. Każde współżycie wymaga poświęceń, a dla współżycia państwowego jest to warunek sine qua non. Własność nieruchoma jest wytworem współżycia państwowego i przez nie uwarunkowana, toteż broniąc swych własnych postulatów, przede wszystkim musi ona też ponosić wszystkie, niezbędne dla rozkwitu i polegi organizacyjnej Państwa, poświęcenia.

Miejscowe przepisy o budowie elewacji i urządzeń związanych z budynkami

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zarządzeniem z dnia 20 czerwca r. b. zatwierdziło uchwalone przez władze samorządowe przepisy miejscowe dla m. Łodzi o budowie poszczególnych elementów elewacji budynków i urządzeń, związanych z budynkami, wpływających na ich zewnętrzny wygląd.

Przepisy te mają nader doniosłe znaczenie dla właścicieli nieruchomości, gdyż dotyczą one nie tylko budynków nowowznoszonych, lecz także budynków istniejących, które w określonym omawianymi przepisami czasie będą musiały być dostosowane do nowych wymagań. Ze względu więc na konieczność zaznajomienia się z nimi właścicieli domów, przytaczamy je poniżej w pełnym brzmieniu. Nadmieniamy przy tym, że na razie ograniczamy się do podania postanowień, bezpośrednio dotyczących właścicieli domów, pozostawiając do następnego numeru mniej ważne dla nich przepisy, jak o sztydach i reklamach, markizach itp.

Par. 1.

Lica frontowe, dachy, boczne i tylne ściany budynków

(1) Lica frontowe budynków murowanych należy otynkować lub wykonać z kamienia naturalnego, łamanego lub obrobionego po kamieniarsku z cegły licówki lub innych materiałów, nadających się do licowania. Licowanie cegłą jest dopuszczalne wówczas tylko, gdy licówka jest trwała, regularnie wiązana i użyta do poszczególnych motywów architektonicznych. Stosowanie licówki na całej fasadzie dopuszcza się tylko wtedy, gdy budynek odmiennym swoim wyglądem nie przyczyni się do zszpecenia ulicy, placu lub w ogóle miejscowości.

(2) Cokoły w budynkach, usytuowanych bezpośrednio przy ulicy, drodze lub placu publicznym należy licować trwałym materiałem, jak np. kamieniem naturalnym, łamanym lub obrobionym po kamieniarsku albo klinkiem wiązonym regularnie, wreszcie betonem zacieranym na mokro.

(3) Spoiny należy wykonać bez zacierania i płamienia zaprawą lica budynku.

Par. 2.

(1) Zabrania się malowania lic frontowych na kolor jaskrawy albo z połyskiem lub wreszcie w sposób rażący lub szpecący otoczenie, bądź zacierający ostrość profili architektonicznych.

(2) Sposób i kolor tynkowania albo licowania ścian, a także malowania lic frontowych, okien, okiennic, drzwi i rynien władza budowlana może określić w każdym poszczególnym przypadku ze względu na potrzebę zharmonizowania tych elementów z otoczeniem.

(3) Ściany, wykonane z kamienia naturalnego, jak z piaskowca, granitu i t. p., a także z cegły licówki oraz otynkowanych t. zw. szlachetną zaprawą, jak również obłożonych innym materiałem, nadającym się do licowania, malować nie wolno.

(4) Władza budowlana może również zakazać malowania zewnętrznych ścian budynku drewnianego, jeśli pozostawienie jego w stanie surowym uzna za warunek nieodzowny do zharmonizowania wyglądu budynku z otoczeniem.

Par. 3.

Boczne ściany budynków frontowych, jak również wszelkie powierzchnie ścian, widoczne z ulic, dróg, placów z kolei żelaznej i w ogóle z wszelkich dróg komunikacji publicznej albo z miejsc uczęszczanych przez publiczność, jak: parki, cmentarze, miejsca spacerów, szlaki turystyczne i t. p., należy traktować jak lica frontowe i wykonać w sposób ustalony w par. 1 i 2.

Par. 4.

Części budynku, podpadające pod przepisy par. 1, 2 i 3, należy doprowadzić do stanu, wymaganego w myśl tych paragrafów, w okresie najwyżej trzech lat od dnia udzielenia pozwolenia na użytkowanie budynku.

Par. 5.

(1) Gdy dach nowowznoszony lub przebudowanego budynku jest widoczny z ulic, dróg, placów, kolei żelaznej, szlaków turystycznych i w ogóle z jakichkolwiek dróg komunikacji publicznej, albo z miejsc uczęszczanych przez publiczność, władza budowlana może żądać stosowania określonych pochyleń dachu i materiału, dostosowanych do pokrycia i materiałów dachów sąsiednich i cech krajobrazu.

(2) Dachy o pochyleniu przewyższającym 35° należy kryć dachówką ceglana, eternitem, blachą miedzianą, miedziana, oksydowaną albo malowaną.

(3) W przypadku odnawiania dachów, krytych dachówką esówką lub dachówką ceglana innego rodzaju, a także blachą miedzianą czy innym materiałem charakterystycznym w znaczeniu dodatnim dla danego budynku, władza budowlana może nakazać stosowanie dotychczasowego sposobu pokrycia.

(4) Zabrania się budowy dachów jednospadkowych o nachyleniu powyżej 15°, gdy dachy są widoczne z ulic, dróg, placów, kolei żelaznej, szlaków turystycznych i w ogóle z jakichkolwiek dróg komunikacji publicznej, albo z miejsc uczęszczanych przez publiczność. Przepis ten nie dotyczy budynków bliźniaczych, w których mur graniczny stanowi kalenicę dachu.

Par. 6.

Budynki w dzielnicach lub strefach o zabudowaniu zwartym należy pod względem położenia gzymsów, cokołów i otworów okiennych zharmonizować z sąsiednimi budynkami istniejącymi, gdy odpowiadają one przepisom obowiązującym i założeniom planu zabudowania, jeśli taki istnieje i nie powodują z jakichkolwiek powodów zszpecenia ulicy, drogi, placu lub w ogóle miejscowości.

Par. 7.

(1) Jeśli jakakolwiek projektowana częściowa zmiana zewnętrznego wyglądu budynku odbiega od charakteru architektury całości lub świeżością wykonania może podkreślić zaniedbany stan pozostałej części budynku, albo nie harmonizuje z otoczeniem, wówczas władza budowlana może żądać wykonania pewnych robót w innych zewnętrznych częściach budynku dla zapobieżenia zszpeceniu, jakie mogłoby nastąpić wskutek dokonania zamierzonych robót.

(2) Przy gruntownym odnawianiu fasady budynku władza budowlana może żądać i nakazać zmiany wyglądu zewnętrznego fasady lub jej części i nowego opracowania szczegółów architektonicznych, jeśli tego wymagają względy bezpieczeństwa ochrony otoczenia przed oszpeceniem lub potrzeba zharmonizowania budynku z otoczeniem.

Par. 8.

Bramy, drzwi i okna

(1) Bramy, drzwi i okna i wszelkie inne otwory w zewnętrznych ścianach budynków powinny być zharmonizowane wzajemnie przez zastosowanie dla poszczególnych rodzajów otworów w miarę możliwości i jednokowych wymiarów, formy i podziału na części.

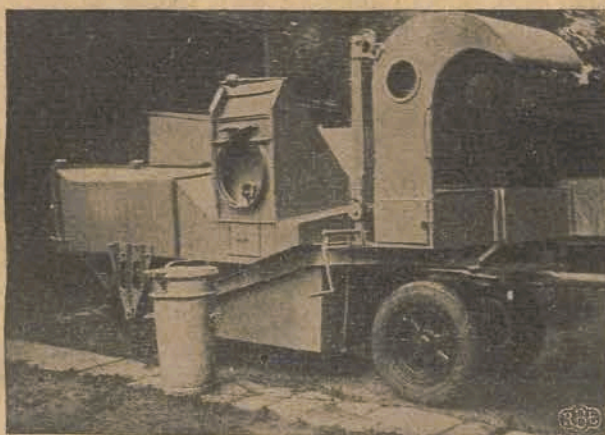
(2) Bramy i drzwi w ścianach, przylegających bezpośrednio do linii regulacyjnej lub linii ulicy należy tak urządzać, aby skrzydła przy otwieraniu nie występowały poza lice muru.

Przedsiębiorstwo Oczyszczania Miasta

Spółka z ogr. odp.

Łódź, ul. Piotrkowska 182, tel. 245-00

Wywozi śmieci z metalowych zbiorników sposobem bezpylnym, biorąc na siebie odpowiedzialność przed władzami administracyjnymi za terminowy wywóz.

Wóz P. O. M. do bezpylnego wywozu śmieci.

Wywóz odbywa się pod kontrolą I-go i Centralnego Stowarzyszeń Właścicieli Nieruchomości, po cenach bezkonkurencyjnie niskich.

Informacje i zapisy w biurach I-go Stow. Właśc. Nieruch. m. Łodzi, Pomorska 18 i Centralnego Stow. Właśc. Nieruchomości, Piotrkowska 46

(3) Bramy wjazdowe, prowadzące do podwórza i drzwi, prowadzące z ulicy do sieni i klatek schodowych, powinny być cofnięte do lica muru, przyległego do linii regulacyjnej, albo do linii przynajmniej o 0,27 m. od tej linii.

Par. 9.

(1) Okna w budynkach ogniotrwałych, w ścianach przylegających bezpośrednio do linii regulacyjnej lub linii ulicy, należy urządzać, jako otwierane do wewnątrz.

(2) Okiennice otwierane na zewnątrz w ścianach przylegających bezpośrednio do linii regulacyjnej, albo do linii ulicy powinny być umieszczone na wysokości co najmniej 2,50 m. nad poziomem chodnika, mierząc od jego najwyższego punktu pod okiennicą do jej dolnej krawędzi, a gdy chodnika nie ma, co najmniej 3,60 m. nad poziomem jezdni lub terenu pod otwartą okiennicą.

(3) Otwory okienne na piętrach, nie posiadające parapetu lub posiadające parapet o wysokości mniejszej jak 0,75 m., licząc od poziomu podłogi należy zaopatrzyć w urządzenie ochronne, sięgające do powyższej wysokości.

(4) Władza budowlana może żądać zastosowania w poszczególnych budynkach jednorodnego rodzaju i koloru oszklenia.

Par. 10.

Balkony i wykusze

(1) Urządzenie balkonów wiszących od ulicy jest dozwolone wówczas, gdy odległość pomiędzy ścianami przeciwległych budynków wynosi co najmniej 12,00 m., a względy architektoniczne nie stoją temu na przeszkodzie.

(2) Zabrania się urządzania balkonów wiszących na poddaszach.

Par. 11.

(1) Balkony wiszące w domach, stawianych w linii regulacyjnej lub w linii ulicy, mogą wystawać przed

lice budynku co najwyżej na 1,00 m., w domach zaś cofniętych od linii co najwyżej na 1,30 m.

(2) Balkony wiszące w podwórzach mogą wystawać przed lice budynku co najwyżej na 1,30 metrów.

Par. 12.

(1) Balkony należy zaopatrzyć w balustradę o wysokości co najmniej 0,90 m. ponad podłogę balkonu.

(2) Odległość balkonu od granicy sąsiadów powinna wynosić co najmniej dwie szerokości występu balkonu przed licem muru.

(3) Balkony w budynkach ogniotrwałych powinny być wykonane całkowicie z materiałów niezapalnych.

Par. 13.

Zabrania się urządzania wykuszy przekraczających frontową linię zabudowania lub linię ulicy, jak również tylne i wewnętrzne linie zabudowania.

Par. 14.

W budynkach ogniotrwałych wykusze powinny być wykonane całkowicie z materiałów niezapalnych.

Par. 15.

Odległość wykuszy od granic sąsiadów powinna wynosić co najmniej 3 m.

Par. 16.

Ryzality, kolumny i inne elementy wysunięte przed licem frontowym budynku

(1) Wysunięcie przed linią regulacyjną lub linią ulicy ryzalitów, kolumn, filarów, stopni, urządzeń ochronnych przy oknach wystawowych i t. p. części budynku jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy nie wpłynie ono ujemnie na bezpieczeństwo ruchu ulicznego — na architekturę budynku i na wygląd otoczenia.

(2) Wsuwanie części budynku, określonych w poprzednim ustępie, przed frontową lub tylną linią zabudo-

wania, albo przed licem muru w domach, cofniętych od ulicy lub od jej linii regulacyjnej, jest dopuszczalne, jeśli potrzeba utrzymania jednolitego wyglądu ulicy nie stoi temu na przeszkodzie.

Par. 17.

Ryzality mogą być wysunięte przed linię regulacyjną lub linię ulicy:

- a) przy szerokości chodnika do 2,00 m. — o 0,13 m.;
- b) przy większej szerokości chodnika — o $\frac{1}{10}$ części szerokości chodnika i nie więcej niż o 0,27 m.

Par. 18.

Stopnie wejściowe przed linią regulacyjną lub linią ulicy można urządzać tylko przy szerokości chodnika, wynoszącej przynajmniej 3,00 m. Wysunięcie stopni przed linią regulacyjną lub linią ulicy, nie może przekraczać 0,30 m.

Par. 19.

(1) Urządzenie ochronne przy oknach, jak: pręty (antaby) i stałe kraty, wreszcie urządzenia, służące do umieszczania roślin, mogą być wysunięte przed linią regulacyjną lub linią ulicy, co najwyżej:

- a) przy szerokości chodnika do 2,00 m. — o 0,15 m.;
- b) przy większej szerokości chodnika — o 0,25 m.

(2) Wzniesienie dolnej krawędzi urządzeń określonych w ust. (1) ma wynosić co najmniej 2,00 m. nad poziomem chodnika.

(3) Urządzenia ochronne w postaci żaluzji zwijanych, krat rozsuwanych i t. p. należy urządzać w taki sposób, aby nie wystawały przed lice muru.

(4) Zabrania się zabezpieczania okien i wystaw w sposób, mogący narazić na niebezpieczeństwo życie i zdro-

wie ludzkie, w szczególności zabezpieczenia za pomocą koleców, zwróconych ostrzem ku górze, umieszczonych przy dolnej krawędzi okien, wystaw lub wnęk.

Par. 20.

(1) Okapy dachu, gzymsy wieńczące i rynny mogą być wysunięte przed licem budynku co najwyżej o 0,50 m. Wysokość okapu albo dolnej krawędzi gzymsu nie może być mniejsza niż 3 m. nad poziomem chodnika.

(2) W dzielnicach swarto zabudowanych okapy dachu i gzymsy mogą być dostosowane do poziomu górnej krawędzi okapów i gzymsów w sąsiednich budynkach istniejących, gdy odpowiadają one przepisom obowiązującym i założeniom planu zabudowania, jeśli taki istnieje.

Par. 21.

(1) Części budynków, nie wymienione w par. 17, 18, 19 i 20 jak: kolumny, filary i t. p., a także rynny spustowe mogą być urządzone przed linią regulacyjną lub linią ulicy, tylko przy chodniku o szerokości wynoszącej co najmniej 2,50 m. i mogą być wysunięte przed wspomniane linie o $\frac{1}{10}$ część szerokości chodnika, nie więcej jednak jak o 0,55 m.

(2) Sklepowych portali, okien wystawowych i drzwi wejściowych do sklepów nie wolno wysuwać przed linią regulacyjną lub linią ulicy.

(3) Rury spustowe i rynny należy tak rozmieszczać i tak wykonywać, aby swoim położeniem i wyglądem nie szpeciły budynków i otoczenia.

Par. 22.

Urządzenia poniżej poziomu chodnika i na chodniku

(1) Świetliki do oświetlenia piwnic, wyspy na węgiel i t. p. urządzenia na poziomie chodnika przed linią

HENRYK RABCZYŃSKI.

Z dziejów nieruchomości łódzkich

Domy Nr 9 i 10 przy Starym Rynku
właściciele:

Nr 9 Sz. Jankielewicz i S. Drajhorn,
Nr 10 małż. Kuczyńscy

W numerze niniejszym dajemy drugą z kolei monografię nieruchomości łódzkich. Również i wymienione nieruchomości, podobnie jak opisana poprzednio posesja małż. Dobrane przy Placu Wolności Nr. 4, posiada swą czcigodną, z górą 100-letnią historię i pewne mieszczańskie tradycje. W obecnym wypadku opisujemy jednocześnie dwa obiekty, a to dlatego, iż stanowiły one przed stu laty jeden obiekt, który dopiero z biegiem czasu rozparcelował się na dwie części.

W opisywanej obecnie nieruchomości mieści się jedna z najstarszych łódzkich aptek, która przez dwa pokolenia znajdowała się w rodzinie Ludwигów, a od nich przeszła do obecnych właścicieli, t. j. mgr. farmacji Sz. Jankielewicza i S. Drajhorna.

Lata 1839/40 były prawdopodobnie okresem, w którym szanujący się obywatele łódzcy porządkowali swe hipoteki pod względem prawnym. I tutaj, podobnie jak w nieruchomości opisanej poprzednio, założono księgi hipoteczne w roku 1840, czyli w rok później.

Łódź była podówczas małą miasteczką, zaś miastem powiatowym, któremu sądownie i administracyjnie podlegała, był Zgierz, należący dziś do... powiatu łódzkiego. Ano fortuna variabilis.

Nie będę tu przytaczał formalności regulowania hipoteki, które były identyczne jak przy nieruchomości przy Placu Wolności. Odbywały się w tej samej hipotece Zgierskiej — publikowane w tej samej „Gazecie Rządowej”, — jedynie miały miejsce o kilka miesięcy później.

Osobami prawnymi dla obecnej nieruchomości byli podówczas: małżonkowie Abraham i Zysia małż. Sze-

ner, którzy zaraz po nabyciu nieruchomości tej od małż. Zajązkowskich — przystąpili do uregulowania hipoteki.

Ten akt początkujący i będący podstawą regulacji przytaczam poniżej in extenso.

Jest to jak na dzisiejsze czasy b. ciekawy dokument. Oto on:

My
Mikołaj Pierwszy
Cesarz Wszech Rossyi
Król Polski
etc. etc. etc.

Wszem w obec i każdemu komu o tem wiedzieć należy czyniemy wiadomo, iż przed Urzędnikiem Naszym Józefem Stokowskim, Rejentem Powiatu Zgierskiego w Gubernii Mazowieckiej zawartym został Akt w tej osnowie.

Działo się w Mieście Powiatowem Zgierzu, dnia drugiego czternastego Mca Maja, roku Tysiąc ośmset czterdziestego. —

Przedemną Józefem Stokowskim, Rejentem Powiatu Zgierskiego w Gubernii Mazowieckiej, w Mieście tutejszem w Kamienicy pod Nr. 65 w Rynku Starego Miasta, położonej mieszkającym i tamże Kancellaryą swą utrzymującym, w przytomności dwóch Świadków, z Imion i Nazwisk przy zakończeniu tego Aktu wymienić się mających z osób znanych i żadnemu wyłączeniu prawnemu nieulegających, stawili się Osobiście to Agnieszka z Czygielskich Zajązkowska, pozostała wdowa po Michał Zajązkowskim, dalej stawili się jej Synowie jako to: Roch, Tomasz, Błażej Zajązkowscy z jednej, 2o Abraham i Zyse z Urbachów Szefer, Małżonkowie z drugiej strony, wszyscy stawiający w Mieście Łodzi, Powiecie tutejszym, położonem, zamieszkali i w swem zamieszkanu prawne zamieszkanie, co do tego Aktu sobie obierający i stawiący z Osób Rejentowi znani, do zawierania Wszelkich Akt Urzędowych, prawem przepisana kwalifikacją mający, jawnie, rozmyślnie i dobrowolnie, zawierają pomiędzy sobą kontrakt Kupna i Sprzedarzy w następujących Artykułach. —

Artykuł I. Agnieszka z Czygielskich Zajązkowska, Roch, Tomasz, Błażej Zajązkowscy, Bracia względem

regulacyjną lub linią ulicy, mogą być wysunięte na chodnik nie dalej jak o 0,5 m. Urządzenia te należy zaopatrzyć w poziomie chodnika w nakrywy, wykonane w sposób, nie narażający na poślizg.

(2) Zabrania się urządzania przed domami, przed linią regulacyjną lub linią ulicy, włazów, wejść do piwnic i nieprzykrytych studzienek okiennych do oświetlania piwnic.

Par. 23.

(1) Zabrania się urządzania stopni wejściowych poniżej poziomu chodnika przed linią regulacyjną lub linią ulicy.

(2) Odległość pierwszego stopnia schodów, prowadzących na poziom niższy, znajdującego się poniżej chodnika, ma wynosić przynajmniej 0,60 m. od linii regulacyjnej, jeśli w linii tej nie ma ogrodzenia.

Par. 24.

Zabrania się urządzania odboi (słupów) żelaznych, wycieraczek do obuwia i t. p. urządzeń przed bramami, wejściami i w ogóle na chodnikach przed licem budynku.

Par. 40.

Dostosowanie urządzeń istniejących

Części budynków oraz istniejące urządzenia związane z budynkami powinny być dostosowane do wymagań niniejszych przepisów na następujących zasadach:

a) Ściany i powierzchnie murów, nie czyniące zadość przepisom par. 1 i 2 i nieotynkowane, należy otyn-

kować albo wyłożyć kamieniem naturalnym czy regularnie wiązaną cegłą licówką, bądź innym materiałem, nadającym się do licowania w terminie 2 lat od dnia wejścia w życie niniejszych przepisów. Władza budowlana może zarządzić pomalowanie tych ścian (jeśli będą otynkowane) w określonym przez nią kolorze.

b) Urządzenia, wymienione w par. 9, należy doprowadzić do stanu, wymaganego w myśl niniejszych przepisów w okresie dwóch lat od dnia wejścia ich w życie.

Par. 41.

Stosowanie ulg

(1) W wyjątkowych przypadkach, zasługujących na uwzględnienie, władza budowlana może zezwolić na odstąpienie od przepisów, zawartych w par. 8, 9, 12 ust. (2), 21 ust. (2) par. 22 ust. (1), par. 26 ust. (1) i (4) i par. 27 ust. (2).

(2) Przy wznoszeniu budynków, przeznaczonych do użytku publicznego i budynków o charakterze monumentalnym władza, powołana do udzielenia pozwoleń, może zezwolić na wysunięcie poszczególnych części budynku, większe od przewidzianego w par. 17, 18, 19 ust. (1) oraz w par. 21 lub też zezwolić na umieszczenie na chodniku urządzeń, o których mowa w par. 23 i 24, gdy względy architektoniczne za tym przemawiają, a warunki i utrzymanie bezpieczeństwa ruchu publicznego nie stoją na przeszkodzie.

Przepisy powyższe weszły w życie z dniem 15 września r. b.

siebie rodzeni wyznają, iż w rewirze dla Starożytkowników przeznaczonym w Mieście Łodzi, Powiecie łódzkim położonym, posiadają prawem własności Dom z Zabudowaniem i placem takiej długości, jak inne place długość obejmują, a szerokości jest Łokci dwadzieścia sześć pod Nr. 36, przeto tenże Dom z Zabudowaniem, z placem i granicami dzisiejszemi Abrahamowi i Zyse Szefer Małżonkom sprzedają, a to za Summę szacunkową dwa Tysiące dziewięć set Złotych Polskich, jako dobrowolnie umówioną i ugodzoną a conto której, kupujący Sprzedającym w obecności Rejenta i Świadków wyliczywszy Tysiąc pięć set Złotych Polskich, z tych jako odebranych w najprzyzwoitszej formie prawa kwitują i zarzutu nieodebrania ich w gotowiznie najuroczyściej zrzekają się.

Artykuł II. Resztującą Summę szacunkową, kupujący Małżonkowie Szeferowie sprzedającym Zajączkowskiemu w tych terminach obowiązują się wypłacić solidarnie, to jest: w dniu Świętego Jana Chrzciciela czyli w dniu dwudziestym Czwartym Mca Czerwca roku bieżącego — Pięć set Złotych Polskich, w dniu Świętego Michała, czyli w dniu dwudziestym dziewiątym Mca Września roku bieżącego dziewięć set Złotych, które to wypłaty następować mają za Kwitami Urzędowemi.

Artykuł III. Sprzedaną posiadłość, a pierwszym Artykułem opisaną sprzedający Zajączkowski, kupującym Małżonkom Szeferom w possessyą Cywilną z dniem dzisiejszym oddają, a w naturalną z dniem dwudziestym Czwartym Mca Czerwca roku bieżącego oddać obowiązują się, a w razie przeciwnym poddają się wprost Exmissy z mocy Exekucy z tego Aktu wypływającej, excypując sobie tylko Roch Zajączkowski dotychczasowe mieszkanie do Świętego Michała roku bieżącego, z którego także po dniu tym, obowiązują się wyprowadzić, a w razie przeciwnym, poddaje się rygorowi Exmissy z Exekucją z tego Aktu wypływającej. —

Artykuł IV. Wszelkie podatki i Ciężary sprzedanej posiadłości sprzedający Zajączkowski do dnia dwudziestego czwartego Mca Czerwca (nowego Stylu) roku

bieżącego, obowiązują się opłacać, a od dnia tego Miejsca i roku kupujący Szeferowie na siebie przyjmują.

Artykuł V. Za pewność i dobroć niniejszej Sprzedaży oraz że sprzedana posiadłość żadnymi długami obciążona nie jest, Sprzedający Zajączkowski zaręczają i zapewniają.

Artykuł VI. Wszelkich wybiegów, wyłączeń prawnych przeciwko temu Kontraktowi, Strony Kontraktujące zrzekają się i wszystkie powyższe Artykuły pod Exekucją z tego Aktu wypływającą, nawzajem obowiązują sobie dotrzymać.

Artykuł VII. Kontrakt niniejszy względem Sprzedających Zajączkowskich z dniem dzisiejszym jest obowiązującym, a co do Własności względem Małżonków Szeferów, natenczas, gdy Konsens pozyskają. — Potem mając sobie Strony Kontraktujące, Kontrakt powyższej osnowy, co do Słowa głośno i wyraźnie odczytany w obec dwóch Świadków jako to: Joachima Adamskiego i Rocha Podgórskiego, obydwóch w Mieście łódzkim zamieszkałych, takowy uznali zgodnie z swą wolą spisany i w dowód wraz z Świadkami i Nami, Rejentem własnoręcznie podpisali z wyłączeniem Agnieszki Zajączkowskiej, która dla nieumiejętności pisać znakami podznaczyła (podpisano na oryginale) xxx znaki Agnieszki z Czygielskich Zajączkowskiej, Roch Zajączkowski — Tomasz Zajączkowski — Błażej Zajączkowski — Abraham Szefer, — Zyse z Urbachów Szeferowa — Joachim Adamski, Świadek — Roch Podgórski, Świadek — Józef Stokowski, Rejent. Zalecamy i rozkazujemy wszystkim Komornikom Sądowym, od którychby tego wymagano, aby Akt niniejszy wyeksekwowali. — Prokuratorowi Jeneralnemu, Prokuratorom przy Trybunałach Cywilnych, aby tego dopilnowali. — Wszystkim Komendantom i Urzędnikom Siły Zbrojnej, aby dodali pomocy wojskowej, gdy o takową prawnie wezwani by zostali. Jako zgodnie z Oryginałem na Stęplu Ceny groszy piętnaście przyjętym, co do Słowa odpisano i Stronie Interressowanej wydano, zaświadcza:

Rejent Powiatu Zgierskiego:

Józef Stokowski.

d. c. n.

Budownictwo mieszkaniowe w miastach polskich w latach 1935—1937

Ostatnio ukazała się w druku publikacja Głównego Urzędu Statystycznego, dotycząca ruchu budowlanego w miastach w latach 1935 i 1936, zawierająca szczegółowe dane o budownictwie mieszkaniowym i niemieszkaniowym. Dokładne opracowanie tych danych, ze specjalnym uwzględnieniem budownictwa mieszkaniowego, jego charakteru, natężenia i tendencji rozwojowych, znajdujemy w artykule p. P. Burakowskiego, zamieszczonym w „Samorządzie Miejskim“, z którego ważniejsze ustępy poniżej przytaczamy.

Celem zilustrowania ruchu budowlanego korzysta autor przede wszystkim z danych o budynkach rozpoczętych, jako najbardziej ścisłych i kompletnych.

Ogólna liczba nowych budynków oraz nadbudów, rozpoczętych w miastach wynosi: w 1935 r. — 13.823 i w 1936 r. — 16.462. Razem w okresie 2-ech lat rozpoczęto 30.285 budynków mieszkalnych o ogólnej kubaturze 25 milionów m.³ czyli o 2 miliony m.³ więcej niż w okresie trzech lat 1932—1934. Wzrost ruchu budowlanego był jednakże niejednakowy w różnych grupach miast, bowiem w grupie miast liczących ponad 100.000 mieszkańców wynosił on w porównaniu z danymi 1932 roku 111% w 1935 r. oraz 253% w 1936 r. Natomiast analogiczne dane dla grupy miast od 20.000 do 100.000 mieszkańców wynoszą w 1935 r. 35%, a w 1936 r. 56%. Wreszcie, w grupie miast do 20.000 mieszkańców mamy spadek w 1935 r. o 9%, zaś w 1936 r. wzrost o 9%.

Z powyższych obliczeń wynika, że bardzo duże ożywienie w budownictwie mieszkaniowym zaznaczyło się tylko w miastach największych, w miastach od 20.000 do 100.000 ożywienie to było niewielkie, a w miastach liczących poniżej 20.000 mieszkańców rozmiary budownictwa były na poziomie 1932 roku, a więc na poziomie raczej niskim. Wielkość miasta w rozwoju ruchu budowlanego nie była jednak czynnikiem decydującym, gdyż stopień natężenia budownictwa w większych miastach jest różny i np. w Krakowie i Poznaniu był większy niż w Łodzi.

Przeciętna wielkość budynków mieszkalnych, rozpoczętych w 1935 r. wynosi 774 m.³ i w 1936 r. 916 m.³. Liczba izb mieszkalnych na budynek rozpoczęty wynosi: w 1935 r. 7,2 i w 1936 r. 8,2; w miastach ponad 100.000 mieszkańców wielkość budynku wynosi: w 1935 r. 1452 m.³ i w 1936 r. 1904 m.³; przeciętna liczba izb mieszkalnych na budynek wynosi: w 1935 r. 12,9 i w 1936 r. 16,1.

Dane o materiale konstrukcyjnym nowych budowli wskazują, że w przeważającej większości powstają nowe budynki murowane, bowiem w 1935 r. kubatura rozpoczętych budynków murowanych stanowi 85,7% i w 1936 r. 88,5% ogólnej kubatury.

Całkowity przyrost mieszkań w budynkach rozpoczętych we wszystkich miastach wynosi: w 1935 r. 36.196 i w 1936 r. 47.667 mieszkań, czyli w ciągu dwóch lat przybyło 83.863 mieszkań o ogólnej liczbie 225.447 izb mieszkalnych.

Na 100 mieszkań znajdujących się w budynkach rozpoczętych w 1935 r. i 1936 r. było mieszkań: 1-izbowych 14,6, 2-izbowych 35,7, 3-izbowych 27,3, 4 i więcej izbowych 22,4. Mieszkań 1 i 2 izbowych było 50,3% a 3 i więcej izbowych 49,7%.

W porównaniu z liczbą mieszkań w poszczególnych grupach dla budynków rozpoczętych w 1932 roku wzrost tej liczby wynosi: w grupie mieszkań 1-izbowych — w 1935 r. 32% i w 1936 r. 58% liczby mieszkań w 1932 r.; w grupie 2-izbowych — w 1935 roku 29%, w 1936 r. 54%, w grupie mieszkań 3-izbowych — w 1935 r. 27%, w 1936 r. 82% i wreszcie w grupie 4 i więcej izbowych — w 1935 r. 38% i w 1936 r. 93%.

Powyżej przytoczone liczby wskazują kierunek budownictwa mieszkaniowego, które najintensywniej zasilalo grupę mieszkań liczących 4 i więcej izb.

Godne jest podkreślenia, że budownictwo mieszkaniowe w omawianym okresie (1935—1937) powstaje głównie z inicjatywy prywatnej, gdyż ogólna kubatura budynków rozpoczętych, należących do właścicieli prywatnych stanowi w 1935 r. 95,9% i w 1936 r. 98,1% ogólnej kubatury wszystkich budynków rozpoczętych. Ogólna liczba metrów sześciennych budynków rozpoczętych, wzniesionych przez Państwo wynosi w 1935 r. 1,3% i w 1936 r. 0,2%, oraz analogiczne liczby dla budynków, wznoszonych przez miejski samorząd terytorialny wynoszą: w 1935 r. 1,5% i w 1936 r. 1,5%.

Reasumując przytoczone dane liczbowe autor dochodzi do następujących konkluzji, że:

1) w ostatnich latach na terenie większych miast budownictwo mieszkaniowe osiągnęło poziom bardzo wysoki tak pod względem ilości budowanych mieszkań i izb mieszkalnych, jak i wielkości wznoszonych budynków;

2) w zakresie budownictwa mieszkaniowego ogromna większość budynków została wybudowana z inicjatywy prywatnej;

3) w zakresie mieszkań najmniejszych (1 i 2 izbowych) rozwój budownictwa był dosyć niski oraz że pod tym względem w 1937 r. zaznaczył się pewien zwrot w kierunku budowy nieco większej liczby mieszkań najmniejszych w porównaniu z latami poprzednimi.

Złagodzenie akcji remontowej

W sprawie podniesienia wyglądu osiedli wyłany został przez p. Wojewodę Łódzkiego okólnik, skierowany do pp. Starostów, Przewodniczących Wydziałów Powiatowych oraz Zarządów Miejskich na terenie województwa łódzkiego treści następującej:

W Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Spraw Wewnętrznych nr. 20 pod poz. 112 zostało ogłoszone zarządzenie p. Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 12 lipca 1938 roku Nr. AP. 10/28/39, z którego wynika, że jeżeli dla doprowadzenia danej nieruchomości do porządku potrzebne jest wykonanie kilku rodzajów prac, to orzeczenia w powyższych sprawach winny być wydawane w pewnej kolejności, aby właściciele nieruchomości mogli przeprowadzać nakazane roboty stopniowo, a nie wszystkie razem, a przy ustalaniu kolejności pierwszeństwo należy dawać pracom najpilniejszym.

Ponieważ z napływających do mnie skarg szeregu właścicieli posesyj wynika, że wymienione zarządzenie p. M. Spraw Wewn. z dnia 12-ego lipca r. b. nie jest należyście przestrzegane na terenie województwa łódzkiego, proszę P. P. Starostów, Przewodniczących Wydziałów Powiatowych, Prezydentów miast Wydzielonych, oraz Burmistrzów o należyte dopilnowanie, aby podlegli Im urzędnicy przy wydawaniu nakazów doprowadzania posesyj do stanu należytego ściśle stosowali się do wytycznych p. Ministra Spraw Wewnętrznych, zawartych w piśmie okólnym z dnia 12 lipca r. b., a wszelkie odwołania w powyższych sprawach przedstawiali w ciągu 7 dni do rozpoznania instancji wyższej po myśli postanowień art. 89 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 roku o postępowaniu administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 341) i art. 394 i 395 rozp. Prez. Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli (Dz. ust. Nr. 23, poz. 202).

Jednocześnie zaznaczam, że na podstawie postanowień art. 90 wymienionego rozporządzenia o postępowaniu administracyjnym władza, która decyzję wydała, jeżeli uzna, że odwołanie zasługuje na uwzględnienie może sama zmienić swoją decyzję, o ile z decyzji tej nie nabyły praw osoby inne.

O ile więc przy wydawaniu orzeczeń w sprawie doprowadzenia posesyj nie wzięto pod uwagę zarządzenia p. Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 12 sierpnia r. b., w celu niedopuszczenia do przewlekłego załatwiania powyższych spraw, należy korzystać z uprawnień z art. 90 rozporządzenia o postępowaniu administracyjnym w szerokim zakresie. **O ile właściciele posesyj wykazali dobrą wolę i wykonali część nakazanych robót, mających na celu podniesienie wyglądu estetycznego i stanu sanitarnego ich posesyj.**

Wojewoda:

(—) H. Józewski.

Jakie lokale w starych domach nie podlegają ustawie o ochronie lokatorów

Na mocy noweli do ustawy o ochronie lokatorów z dnia 14 listopada 1935 r. niektóre kategorie lokali wyłączane zostały spod działania ustawy. Ponieważ nie wszyscy właściciele nieruchomości zdają sobie dostatecznie sprawę z tych zmian i wiele osób zwraca się do nas o informacje, podajemy poniżej następujące wyjaśnienie:

W myśl wspomnianej noweli nie podlegają ustawie o ochronie lokatorów następujące lokale:

- 1) mieszkania 6-pokojowe z kuchnią i większe;
- 2) mieszkania mniejsze, powstałe z przebudowy tych mieszkań, dokonanej po 1 grudnia 1935 r.;
- 3) lokale przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych (z wyjątkiem lokali zajętych przez przedsiębiorstwa, które zaliczone zostały na rok 1935 do przedsiębiorstw przemysłowych VII i VIII kategorii lub przedsiębiorstw handlowych IV kategorii);
- 4) budynki lub ich części, których najem kończy się po dniu 31 grudnia 1937 roku, t. j. wszystkie te lokale bez względu na wielkość i kategorię, o ile oddane zostały nowemu lokatorowi po 1. I. 38 r.

W odniesieniu do wszystkich wymienionych lokali przysługuje właścicielowi domu prawo wypowiedzenia najmu, o ile z jakichkolwiek powodów chce lokal opróżnić lub też uzyskać zmianę warunków najmu. Wysokość komornego w tych lokalach ustala się na podstawie dobrowolnej umowy. Za uprzednim wymówieniem można też żądać podwyżki czynszu.

Termin wypowiedzenia najmu, według zwyczaju uznanego w Łodzi jest trzymiesięczny na koniec kwartału kalendarzowego. Oczywiście, termin ten można ustalić umownie na okres krótszy lub dłuższy. Można wymówienie skutecznie ustnie przy świadkach lub też przez skierowanie do lokatora listu poleconego, który musi być doręczony przed rozpoczęciem okresu wymówienia. Jeżeli np. wymawiamy lokal na dzień 1 stycznia 1939 r., to wymówienie winno dojść do lokatora najpóźniej w dniu 30 września 1938 r. itp.

Jeśli chodzi o lokale handlowe lub przemysłowe, to termin ich wypowiedzenia jest ustawowo ograniczony, mianowicie wypowiedzenie jest kwartalne, jeżeli najemca zajmuje lokal krócej niż pięć lat, w wypadku zaś, gdy najem trwa dłużej niż pięć lat, wypowiedzenie musi nastąpić na sześć miesięcy naprzód na koniec kwartału kalendarzowego. Po 1 kwietnia 1939 r. ograniczenia te tracą moc i wypowiedzenie lokali handlowych i przemysłowych będzie się odbywało na zasadzie ogólnych przepisów o ustaniu najmu.

Komunikat.

Zawiadamiamy, że z dniem 1 października r. b. wznowione zostają w biurze Stowarzyszenia normalne godziny urzędowania, t. j. codziennie od godziny 9—1½ pp. i od godz. 3½—6 pp., w soboty od godziny 9—1½ pp. W tych samych godzinach czynna będzie Biblioteka.

CENTRALNE STOWARZYSZENIE
WŁAŚCICIELI NIERUCHOMOŚCI m. ŁÓDZI
I WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO W ŁÓDZI
ULICA PIOTRKOWSKA NR. 46

Plakatowanie ogłoszeń wyborczych

W związku z rozpoczynającą się akcją wyborczą do Sejmu i Senatu, a w ślad za tym do samorządu miejskiego, niewątpliwie nastąpi masowe plakatowanie odezwo, proklamacyj i t. p. różnych stronnictw politycznych. Grozi to wielkimi szkodami właścicielom nieruchomości, którzy w ciągu ostatniego sezonu budowlanego znacznym nakładem kosztów, połączonym niejednokrotnie wprost z poświęceniem, dokonali odświeżenia fasad swych domów oraz płotów.

Obowiązujące w tej mierze przepisy przewidują, że: plakatowanie t. j. rozlepianie, rozwieszanie, przybijanie lub umieszczanie w inny sposób wszelkiego rodzaju obwieszceń, wezwań, afiszów i t. p. dozwolone jest tylko na specjalnie do tego celu przeznaczonych słupach ogłoszeniowych lub innych urządzeniach reklamowych.

Za nieprzestrzeganie tego przepisu grozi kara administracyjna do 500 zł grzywny lub 14 dni aresztu.

Pomimo to jednak, jak wiemy z doświadczenia stronnictwa polityczne nie liczą się z tymi przepisami i rozlepiają często odezwy agitacyjne na murach domów w miejscach niedozwolonych.

Wobec tego Stowarzyszenia właściciele nieruchomości w Łodzi zwróciły się do p. Starosty Grodzkiego z prośbą aby wydał zarządzenie, zabezpieczające ściśle wykonanie Rozporządzenia Porządkowego P. Wojewody Łódzkiego z dnia 24 maja 1935 r. (Dz. Wojew. Łódzki nr 11 poz. 168/1935 r.), a tym samym uniemożliwił szpeczenie fasad i płotów.

Nadmieniamy, że plakaty umieszczone w miejscach niedozwolonych muszą być usunięte i obowiązek ten ciąży na właścicielach nieruchomości. Nie wolno tylko usuwać obwieszceń urzędowych, tj. rozklejonych przez władze państwowe i samorządowe.

W prasie codziennej podane zostały w tej sprawie następujące komunikaty:

Starosta Grodzki przypomina, iż wszelkie odezwy, plakaty i afisze, nie wyłączając druków wyborczych, mogą być naklejane tylko w miejscach na ten cel wyznaczonych w myśl obowiązującego rozporządzenia z dnia 24. 5. 35 r. — Niedopuszczalnym zatem jest naklejanie afiszów i odezwo na murach domów i parkanach.

Winni niezastosowania się do tego zarządzenia będą pociągani do odpowiedzialności administracyjno-karnej.

Podział mandatów przy wyborach do samorządów

Wybory do Rady Miejskiej w Łodzi, rozpisane na dzień 18 grudnia r. b., przeprowadzone będą na podstawie nowej ordynacji wyborczej. Zmiany systemu wyborów do rad miejskich polegają w głównej mierze na odmiennym niż dotychczas sposobie obliczania i podziału mandatów w okręgach wyborczych.

W niektórych wypadkach wybory odbędą się zupełnie bez głosowania. Będzie to miało miejsce w okręgach 1 i 2-mandatowych, gdyż w okręgu takim dokonane będzie tylko jedno zgłoszenie kandydatów, a w okręgu o 3 lub więcej mandatów, jeżeli zgłoszona będzie tylko jedna lista kandydatów. W obu tych wypadkach za wybranych na radnych uzna się kandydatów, umieszczonych na początku zgłoszenia lub listy.

W wypadkach, gdy w okręgu jednomandatowym zgłoszono kilka kandydatur lub list, za wybranego będzie uważany ten kandydat, który uzyskał największą ilość głosów, a co najmniej jedną czwartą wszystkich ważnych głosów. Gdyby dwaj kandydaci uzyskali ściśle jednakową ilość głosów, odbędzie się losowanie, które zdecyduje o wyniku wyborów.

W okręgach o dwóch mandatów wybrani będą kandydaci, którzy uzyskali kolejne największe ilości głosów, a co najmniej jedną ósmą wszystkich ważnych głosów.

Tu również w razie równości rozstrzygnie los, wyciągnięty przez przewodniczącego komisji wyborczej.

Gdyby w opisany wyżej sposób nie wszystkie mandaty w okręgu zostały obsadzone, wówczas wyboru radnych, których mandaty nie zostały obsadzone, dokonywa się w głosowaniu ściślejszym, skreślając te kandydatury, które w pierwszym głosowaniu otrzymały najmniejsze ilości głosów, w ten sposób, aby liczba pozostałych do wyborów ściślejszych kandydatów nie była większa od podwójnej liczby mandatów pozostałych do obsadzenia. Termin głosowania ściślejszego ogłoszony będzie przez okręgową komisję wyborczą najpóźniej na trzy dni przed terminem głosowania. Głosowanie odbędzie się również w niedzielę i święto, a to nie później, niż 14-ego dnia po dniu pierwszego głosowania.

W okręgach 3 i więcej mandatowych podział mandatów odbędzie się systemem proporcjonalnym.

Działalność K. K. O. w 1937 r.

W jednym z ostatnich numerów „Gaz. Giełd. Warsz.” znajdujemy ciekawą statystykę Komunalnych Kas Oszczędności w Polsce. Ogółem w 1937 r. było w Polsce 331 Komunalnych Kas Oszczędności, w tym 222 Kas Powiatowych, 104 Miejskich, 4 Związków międzykomunalnych oraz 1 Kasa Wojewódzka, — posiadających 65 oddziałów, 32 zbiornice i wpłatnie, 6 kantorów wymiany i 12 zakładów zastawniczych.

Analiza powyższych Kas za rok 1937 wykazuje wydatną poprawę w stosunku do lat ubiegłych. Ogólna suma bilansowa wszystkich Kas w porównaniu z r. 1936 powiększyła się o 98 mil. do 1.042 mil. zł.

Kapitały własne, t. j. zakładowy, zasobowy i inne fundusze, wzrosły o 1 mil. zł do 81,9 mil.

Poważny przyrost wykazały wkłady oszczędnościowe, wzrastające o 88 mil. zł. W ten sposób ogólna suma wkładów na ultimo 1937 dosięgła sumy 695,9 mil. zł. Największy przyrost nastąpił w Związku Warszawskim (40,6 mil.) i Lwowskim (21 mil.); najmniejszy w Związku Śląskim (14,7 mil.) i Poznańskim (11,7 mil.).

Pod względem sum wkładowych największa liczba kas, bo 82, posiada wkłady między 250—500 tys., 79 kas — wkłady między 100—250 tys., 264 kasy — wkłady do 1 mil., 103 kasy — ponad 1 milion, tylko 3 kasy — ponad 50 mil.

Rachunki bieżące wykazują również wzrost ogólnej sumy sald o 13,8 mil. do 91,4 mil. zł. Największy przyrost wykazał Związek Warszawski (23 mil.) i Lwowski (11,8 mil.), najmniejszy — Poznański (9,3 mil.) i Śląski (6,2 mil.).

Działalność kredytowa w największej mierze skierowana była na pożyczki wekslowe (150,5 mil.), następnie — na pożyczki hipoteczne (144,8 mil.), i skrypty dłużne (103,4 mil.). Otwarty kredyt (53 mil.), dyskonto weksli (37,8 mil.) i pożyczki terminowe (38,7 mil.) odegrały mniejszą rolę.

W porównaniu z rokiem ubiegłym pożyczki wekslowe wzrosły o 21 mil., natomiast kredyt otwarty został zredukowany o 19,5 mil., również zmniejszeniu uległy pożyczki hipoteczne o 7,5 mil. Lokata w skryptach dłużnych państwowych wzrosła o 10,6 mil. Zaznaczyć należy, że suma weksli protestowanych zmniejszyła się o 12 mil. do 30,6 mil., należności zaś z tytułu wkładów konwersyjnych zostały powiększone o 10,6 mil. do 87 mil. zł. Ogółem udzielone kredyty wzrosły tylko o 9,4 mil., co wskazuje na wielką powściągliwość K. K. O. w akcji kredytowej.

Tłumaczy się to dążeniem do powiększenia pogotowia kasowego, które wzrosło o 32,4 mil. do 90 mil. zł oraz akcją lokacyjną w papierach, która wzrosła o 30,5 mil. do 134 mil. zł.

Powyższe dane wskazują na poważną poprawę w sytuacji K. K. O.

Walka ze szczurami

Odszczurzenie winno odbywać się dwa razy do roku

W związku z koniecznością zwalczania plagi szczurów, które nie tylko wyrządzają wielkie szkody materialne, ale również w wysokim stopniu sprzyjają szerzeniu się chorób, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wydało okólnik, skierowany do wojewodów i starostów, zawierający przepisy o odszczurzeniu osiedli.

W myśl powyższego okólnika akcja odszczurzenia winna być przeprowadzana dwa razy do roku (wczesną wiosną i wczesną jesienią) na całym obszarze danej miejscowości równocześnie.

Bacniejsza uwaga ma być zwrócona na miejsca silniej zagrożone plagą szczurów, jak zakłady lecznicze, sanatoria, magazyny żywnościowe, piekarnie, młyny, rzeźnie, sklepy, hotele i t. p.

Niezależnie od tej akcji jednorazowej winna być prowadzona walka ze szczurami przez cały rok. W walce tej można stosować także inne systemy, np. wyławianie łapkami, specjalnie tresowanymi psami i t. p. Pożądane jest przy tym, by w większych miastach (ponad 50.000 mieszkańców) przy zakładach utylizacyjnych byli zaangażowani stale czynni specjaliści tępienia szczurów.

Jako trucie używane będą tylko preparaty, zarejestrowane przez Min. Opieki Społecznej z uwidocznionym numerem rejestracji na etykiecie.

Za należyte przeprowadzenie na danej posesji akcji odszczurzenia i wykonywanie w tym zakresie zarządzeń władz odpowiedzialni są właściciele nieruchomości, ich reprezentanci lub osoby, którym powierzono bezpośrednio utrzymywanie porządku i czystości. Właściciele nieruchomości ponoszą też koszty odszczurzenia odnośnych obiektów.

Informacje i wiadomości bieżące

Ulgi w podatku od zbytku mieszkaniowego dla właścicieli nieruchomości

Wobec licznych zapytań przypominamy, że w myśl nowouchwalonych przepisów o podatku od zbytku mieszkaniowego Zarząd Miejski m. Łodzi został upoważniony do wyłączenia, poczynając od 1 stycznia 1938 roku z ogólnej liczby pokoi, podlegających obowiązkowi opłacania tego podatku, jednego pokoju, zajętego przez właściciela nieruchomości, pod warunkiem, że: 1) zamieszkuje w administrowanej nieruchomości, 2) nie korzysta już z ulg przez wyłączenie jednego pokoju, a to z racji wykonywania swego zawodu w danej nieruchomości, 3) zajmuje się osobiście administracją nieruchomości (inkasowanie komornego, prowadzenie meldunków itp.), bez pomocy innych osób i 4) że administrowana nieruchomość posiada ponad 10-ciu lokatorów, nie wliczając właścicieli i dozorczy.

Podatek od lokali za II półrocze 1938 r.

Termin płatności podatku od lokali za II półrocze 1938 przypada w dniu 31 października b. r. Po upływie terminu niezapłacone należności ściągnięte będą w drodze egzekucyjnej z doliczeniem odsetek za zwłokę.

O umorzenie opłat miejskich za rusztowania przy remontach domów

W związku z wykonanymi ostatnio robotami remontowymi właściciele nieruchomości masowo wzywani są do uiszczania opłat za korzystanie z chodników miejskich przy ustawianiu rusztowań do remontu fasad frontowych lub tynkowania ścian szczytowych.

Z uwagi na to, że rezultaty remontów, przeprowadzonych kosztem największych wysiłków i pomimo nader

ciężkiej sytuacji materialnej właścicieli nieruchomości, przyniosły wybitną korzyść ogółowi i miastu, gdyż przyczyniły się do podniesienia wyglądu estetycznego miasta, polepszenia stanu sanitarnego, zmniejszenia bezrobocia i wzmożenia obrotu materiałami budowlanymi, pobieranie powyższych opłat przy remontach jest niesłuszne i krzywdzące, tym bardziej, że w obecnych warunkach każda dodatkowa opłata stanowi dla właścicieli domów dotkliwy ciężar.

W związku z powyższym organizacje własności nieruchomości na terenie m. Łodzi wystąpiły do władz miejskich z prośbą o zaniechanie pobierania wspomnianych opłat w wypadkach, gdy remonty wykonane zostały na skutek zarządzeń władz.

Tydzień L. O. P. P.

W okresie od 24. IX. — 2. X. r. b. odbędzie się doroczny Tydzień L. O. P. P., w tym roku specjalnie uroczysto obchodzony, gdyż zbiega się on z piętnastolecie istnienia Ligi. W czasie tego Tygodnia zorganizowana będzie energiczna akcja werbunkowa członków.

Ustne informacje o podstawach wymiaru podatku

Na podstawie przepisu art. 101 § 1 Ordynacji Podatkowej władze skarbowe obowiązane są — przed upływem terminu do wniesienia odwołania — udzielać zgłaszającym się płatnikom lub ich pełnomocnikom ustnych informacji o podstawach wymiaru.

W wyroku z dnia 8 marca 1938 r. L. rej. 2670/38 Najwyższy Trybunał Administracyjny stanął na stanowisku, iż powołany powyżej przepis Ordynacji Podatkowej nie może być rozumiany jako obowiązek władzy ogólnikowego zakomunikowania płatnikowi jedynie środków dowodowych, którymi się władza posługiwała przy ustalaniu podstaw wymiaru. Zarówno, ustne informacje o podstawach wymiaru jak i uzasadnienie wymiaru na piśmie powinny nie tylko wymieniać środki dowodowe, wykorzystane przez władze, lecz także podawać treść danych, uzyskanych za pomocą tych środków dowodowych.

Przedawnienie prawa dodatkowego wymiaru podatku od nieruchomości

Przepisy, obowiązujące przed wejściem w życie Ordynacji Podatkowej w przedmiocie podatku od nieruchomości, przewidywały 3-letni okres przedawnienia prawa wymiaru tego podatku. Ponieważ Ordynacja Podatkowa ustanowiła 5-letni okres przedawnienia wymiarowego dla wszelkich podatków, wyłoniło się pytanie, który z przytoczonych przepisów winien być zastosowany w wypadku ujawnienia pod rządami Ordynacji Podatkowej dodatkowego wymiaru za okresy poprzedzające wejście w życie tejże Ordynacji.

Sporną tę kwestię rozstrzygnął N. T. A., który orzekł, że w chwili wejścia w życie Ordynacji Podatkowej t. j. 1. X. 1934 r. nie było jeszcze przedawnione prawo władzy do wymiarów dodatkowych tylko odnośnie do lat podatkowych 1933, 1932 i 1931; natomiast prawo to co do lat poprzednich, a w szczególności co do roku 1930 było w dniu wejścia w życie Ordynacji już przedawnione.

Zwrot połowy wpisu sądowego w razie zawarcia ugody

Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 31 grudnia 1937 r. C. I. 3491/36 orzekł, że w razie zawarcia między stronami w toczącym się sporze sądowym ugody, należy się powodowi zwrot połowy kosztów wpisu sądowego, bez względu na to, na której rozprawie ugoda została zawarta.

W dniu 11 września 1938 roku zmarł
przeżywszy lat 51

Alfred Jesse

właściciel nieruchomości w Łodzi przy ulicy
Karolewskiej 19.

Niech Mu ziemia lekką będzie!

Centralne Stowarzyszenie
Właścicieli Nieruchomości m. Łodzi
i Województwa Łódzkiego w Łodzi
ul. Piotrkowska Nr. 46.

W kraju i poza krajem

Spadek budownictwa mieszkaniowego w Polsce w 1938 r.

Jak wynika z danych zebranych z 75 większych miast w Polsce, rozmiary budownictwa mieszkaniowego w roku bieżącym wykazują w porównaniu do roku ubiegłego dość poważne zmniejszenie.

Zarówno liczba, jak i kubatura rozpoczętych w tych miastach budynków mieszkalnych była w pierwszych 7 miesiącach r. b. ponad 25 proc. mniejsza, niż w analogicznym okresie roku ubiegłego.

Spadek ten nastąpił mimo, że suma kredytów publicznych, przeznaczona na akcję budowlano-mieszkaniową w roku bieżącym jest wyższa niż w poprzednich dwóch latach. Suma bowiem, którą dysponował Bank Gospodarstwa Krajowego na akcję kredytowo-budowlaną wynosi 51 milionów złotych, gdy w roku 1936 — 39 milionów i w roku 1937 — 41 milion. złotych.

Zaznaczyć należy, że w ostatnich tygodniach daje się zauważyć wzmożenie się ruchu budowlanego, co prawdopodobnie pozostaje w związku z redukcją ulg podatkowych dla nowowznoszonych budowli, mającą obowiązywać od 1 stycznia 1939 r.

Warunki mieszkaniowe w miastach polskich

W Małym Roczniku Statystycznym za rok 1938 znajdujemy ciekawe dane, dotyczące warunków mieszkaniowych w miastach. Jak wynika z podanych zestawień, opracowanych na podstawie spisu ludności i rejestracji mieszkańców za następne lata, $\frac{2}{3}$ całej ludności miejskiej mieszka w mieszkaniach 1 i 2-izbowych. W Warszawie przeciętna liczba osób na 1 izbę wynosi 2,1, w Łodzi 2,5, w Poznaniu — 1,6.

Odpowiednie liczby w miastach zachodnio-europejskich wynoszą: w Berlinie 1,01, w Paryżu 1,05, w Pradze 1,44, w Rzymie 1,33, w Londynie 0,89, w Sztokholmie 1,07.

Z tej samej statystyki wynika, że w Warszawie 47,9% mieszkań liczy ponad 2 osoby na 1 izbę, gdy w Berlinie tylko 5 i dwie trzecie, w Kopenhadze 4,7%, w Londynie 5,4%, w Pradze 33,2%, w Rydze 38,3%.

Wodociągi i kanalizacja w miastach w Polsce

Jak wykazują dane statystyczne, zaledwie 79.600 budynków mieszkalnych w Polsce posiada kanalizację, co stanowi 12,9 proc. ogólnej liczby budynków w miastach, zaś 97.500 budynków korzysta z wodociągu, co stanowi 15,8 proc. ogólnej liczby budynków.

Dla miast, liczących poniżej 20 tysięcy mieszkańców, odsetki te są niższe, z wodociągów korzysta bowiem w tej grupie miast zaledwie 1,1 proc. budynków (województwa

centralne), 2,4 proc. (województwa wschodnie), 37,8 proc. (województwa zachodnie), 2,8 proc. (województwa południowe).

Dla miast większych ocetki są wyższe i wynoszą: 23,8 proc. w województwach centralnych, 5,4 proc. w województwach wschodnich, 72,3 proc. w województwach zachodnich i 2,3 proc. w województwach południowych.

Spożycie wody jest w naszych miastach na ogół bardzo niskie i nierównomierne. W Wilnie np. mieszkańiec zużywa 7,3 metrów sześciennych wody, we Lwowie liczba ta dochodzi do 40 m. sześć.

O odroczenie nakazów remontowych w Częstochowie

Na zebraniu, odbytym ostatnio w Chrześc. Stowarzyszeniu Właścicieli Nieruchomości w Częstochowie uchwalona została rezolucja, dotycząca akcji remontowej władz administracyjnych, treści następującej:

„Właściciele nieruchomości m. Częstochowy rozumieją celowość poczynań miarodajnych czynników, zmierzających do podniesienia wyglądu estetycznego i stanu sanitarnego miast i osiedli. Z drugiej jednak strony każdy bezstronny obywatel musi dojść do wniosku, że zaniedbań, pozostałych z czasów niewoli i długoletniej wojny niesposób jest wyrównać w ciągu krótkiego okresu czasu. Pośpiech i bezwzględne nakazy, stosowane przez władze komunalne i administracyjne, powodują rozgoryczenie ogółu biednych obywateli a grzywny i kary niszczą materialnie i doprowadzają do ruiny szerokie rzesze drobnych właścicieli nieruchomości. Postępowanie odnośnych władz jest tym więcej niezrozumiałe, że budynki państwowe i samorządowe zamiast świecić przykładem, do dziś dnia stoją zniszczone i odrapane. Skoro więc skarb i samorząd nie są w stanie wykonać remontów w ciągu jednego lub dwóch okresów budżetowych, skąd weźmie na to fundusze właściciel nieruchomości, uginający się pod ciężarem wielu podatków i świadczeń. Ten stan rzeczy wypływa chyba z niezrozumienia przez niższe władze administracyjne i komunalne rzeczywistych zamierzeń Rządu, który przecież do odbudowy zniszczonego kraju nie chce dochodzić przez łzy i ruinę obywateli.

Wobec powyższego członkowie Stowarzyszenia wzywają Zarząd, aby:

- 1) zwrócił się do właściwych władz w celu przedstawienia rozpaczliwej sytuacji drobnej własności nieruchomości;
- 2) wyjednał odroczenie całkowitego wykonania remontów nieruchomości przynajmniej na okres lat 3-ech;
- 3) zwrócił uwagę na niewłaściwe odnoszenie się niektórych urzędników przy wydawaniu poleceń remontowych;
- 4) przesłał odpis niniejszej rezolucji panu premierowi, panu wojewodzie, panu staroście i panu prezydentowi miasta;
- 5) zwrócił się do miarodajnych czynników o udzielenie odpowiednich kredytów na akcję remontową“.

Memoriał Stowarzyszenia Właścicieli Nieruchomości we Lwowie w związku z akcją remontową

Lwowskie Tow. Właścicieli Realności zwróciło się do prezydium sądu apelacyjnego oraz do prokuratury sądu okręgowego z memoriałem, w którym czytamy:

„Członkowie nasi donoszą nam o następujących wypadkach z ostatnich czasów: w związku ze znaną już powszechnie akcją remontową, mającą na celu upiększanie miast i wsi, posterunkowi PP. sprowadzają właścicieli realności do sądu starościńskiego, gdzie się na nich nakłada kary kilku — lub nawet kilkunastodniowego aresztu. O ile skazany wyroku tego nie przyjmuje, odstawia się go natychmiast wraz z aktami w asystencji posterunkowego do sądu okr. karnego. Tam odbywa się bezwzględnie rozprawa, zatwierdzająca zazwyczaj wyrok sądu starościńskiego z tym dodatkiem, że właściciel realności skazany na karę aresztu, którą częstokroć natych-

miast odbyć musi, ma wykonać nakazane roboty remontowe. Uważamy, że postępowanie to nie znajduje uzasadnienia w ustawie, a sprowadzanie danego właściciela realności do sądu przez posterunkowego bez nakazu sędziowskiego równa się ograniczeniu jego osobistej wolności, dalej, że natychmiastowe przeprowadzenie rozprawy jest sprzeczne z art. 2, 92 k. p. k., wedle którego pomiędzy doręczeniem wezwania oskarżonemu a terminem rozprawy powinno upłynąć co najmniej 7 dni. Wskutek nierespektowania tego postanowienia pozbawia się oskarżonego należytej obrony. Ustawa nie przewiduje również nigdzie nakazywania wyrokiem karnym wykonywania remontu lub innych robót“.

Memoriał zakończony jest prośbą o zbadanie tej sprawy i wydanie odpowiednich instrukcyj.

Ruch budowlany i potrzeby mieszkaniowe Gdyni

W ciągu ub. roku rozpoczęto w Gdyni budowę 101 obiektów stałych i 150 prowizorycznych, ukończono zaś 169 stałych i 72 prowizorycznych. Stanowi to 1050 mieszkań o 3,265 izbach, co jest znacznie mniej, aniżeli w roku poprzednim.

Jeżeli porówna się liczby dotyczące rozwoju ruchu budowlanego i dalszego napływu ludności do Gdyni, to okazuje się, że sytuacja uległa dalszemu pogorszeniu pod względem mieszkaniowym. W 1936 r. ludność Gdyni wzrosła o 16,000 mieszkańców, a w ubiegłym roku o 13,000 mieszkańców, a wybudowano w tych latach tylko 2,268 mieszkań. Obecnie wypada w Gdyni 12,8 osób na jedno mieszkanie, a 4,2 osoby na jedną izbę, co jest bardzo wysokim zagęszczeniem.

Podobnie i stan osiedli robotniczych nie uległ żadnej zmianie na lepsze. Ludność robotnicza nadal mieszka głównie w budynkach prowizorycznych, nie posiadających żadnych urządzeń kulturalnych. Dla zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych należałoby zbudować w ciągu 10 lat 6,000 mieszkań 1-go i 2-wu izbowych oraz 3,000 mieszkań 3 izbowych.

Budownictwo mieszkaniowe w Niemczech

W roku ubiegłym wybudowano w Niemczech około 340.000 nowych mieszkań, a zatem rok 1937 pod względem budownictwa mieszkaniowego zrównał się z latami wysokiej koniunktury, t. j. r. 1928 i 1929, w których to latach wybudowano taką samą liczbę mieszkań. Mimo to głód mieszkaniowy nie został jeszcze całkowicie zaspokojony.

W roku ubiegłym wybudowano najwięcej małych mieszkań, mianowicie 49,3 proc. ogółu. Na nowowbudowane mieszkania średnie przypada 46,7 proc., zaś na duże — 4 proc.

Komunikat.

Smola.

Smola.

Podajemy do wiadomości, że członkowie naszego Stowarzyszenia mogą otrzymać w **GAZOWNI MIEJSKIEJ**

smolę po niższej cenie.

W związku z powyższym prosimy PP. Członków o zgłaszanie się do naszego biura, celem otrzymania kwitów do gazowni.

CENTRALNE STOWARZYSZENIE
WŁAŚC. NIERUCHOMOŚCI M. ŁODZI
i WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO W ŁODZI
ul. Piotrkowska Nr. 46.

PRZEDSIĘBIORSTWO BETONOWE, ASFALTOWE I BRUKARSKIE
ZAKŁAD WYROBÓW CEMENTOWYCH

„WEMA-W. Matz” Spółka z o.o.

Łódź, ul. Srebrzyńska Nr 6, telefon Nr 205-50

Wykonuje wszelkie roboty wchodzące w zakres betoniarski: betonowanie podwórz, sal fabrycznych i t. p. ● Roboty mozaikowe z marmurów krajowych i zagr., stopnie, parapety i t. p. ● Posadzki skalodrzewne (Steinholz) w różnych kolorach. ● Roboty cementarne: pomniki, sarkofagi, grobowce i t. p. oraz wszelkie roboty wchodzące w zakres robót brukarskich i asfaltowych. ● Dostarcza: rury cementowe od 10 do 120 cm średnicy, płyty chodnikowe, kanałki ściekowe, kanałki do filtrów, słupy parkanowe, krawężniki uliczne i krawężniczki trawnikowo-ogrodowe, tralki cementowe i t. p. ● Skład ogniotrwałych płyt budowlano-izolacyjnych „Mastewal” (wystawa na miejscu). ● Prospekty na życzenie. ● Poszukuje się przedstawicieli na Województwo Łódzkie.

Specjalność: **odwodnienie piwnic i obsuszanie fundamentów.**

FABRYKA TEKSTURY SMOŁOWCOWEJ

BRONISŁAW GOLDE i S^{KA}

ŁÓDŹ, UL. SKŁADOWA 33, TELEFON 110-59

poleca:

tekturę smołowcową i bitumiczną białą, smołę, lepnik, karbolineum

CEMENT ze składu i wagonowo.

DUROLITH

Płytę budowlaną z wełny drzewnej, spójną cementem — ogniotrwałą. Stosuje się ją do ścian działowych, nadbudówek, wypełniania szkieletów konstrukcji.

Izolacja cieplna i dźwiękowa.

**ODLEWNIA ŻELAZA
i WARSZTATY MECHANICZNE**

„FERRUM”

ŁÓDŹ, KILIŃSKIEGO 121

TELEFON 218-20

Odlewy żeliwne wysokiej jakości:

maszynowe, budowlane, ognio- i kwasoodporne. Obróbka kół zamachowych, pasowych i linowych do 3 m średnicy oraz wszelkich części maszyn. Skrzynki zgrzebne na łożyskach rolkowych wg. patentu Nr 24375 mimośrodowo na łożyskach kulkowych dla grempli.

TOWARZYSTWO PRZEMYSŁU DRZEWNEGO

„SILVARS”

SPÓŁKA Z O. O.

Centrala Łódź

Filia Ruda Pabianicka

ul. Srebrzyńska 2/4

ul. Staro-Rudzka 2/4

telefon 227-00, 226-00

telefon 228-00

POLECA ZE SKŁADÓW:

Materiały drzewne budowlane i stolarskie.
Dykty. — Forniery. — Posadzkę dębową.
Stolarnia mechaniczna (wyrób drzwi, okien i żaluzji).
Budowa domków drewnianych. — Fabryka skrzyń i innych drzewnych artykułów masowych.

ASFALT—BETON

oraz bruki kostką klinkierową jak również wszelkie roboty budowlane i remonty wykonuje firma

„WIEK”

Zawadzka 19/19, tel. 226-37.

Betonuję i Asfaltuję

podwórza

Dostarczam płyty chodnikowe i rury cementowe wszelkich rozmiarów // Odwadnianie piwnic // Izolacja murów przeciw wilgoci oraz radykalne niszczenie grzyba. Ceny bardzo niskie // Kosztorysy i porady bezpłatnie

W. H. MATZ, Nawrot 42

Tel. 114-40 i 229-87

W biurze Centralnego Stowarzyszenia Właścicieli Nieruchomości m. Łodzi przy ulicy Piotrkowskiej 46 członkowie Stowarzyszenia otrzymać mogą następujące druki:

wykazy nieruchomości

kwitariusze komorniane

wykazy opłat na Fundusz Pracy

upomnienia kanalizacyjne

książeczki obrachunkowe dla dozorców domowych

załączniki do zeznań o dochodzie

wykazy zmian w nieruchomościach

ŻARÓWKI

„PHOS”

SĄ NAJTAŃSZE I NAJTRWALSZE

Dla właścicieli nieruchomości specjalnie poleca się do numerów i na klatki schodowe 3- i 5-wattowe których inne firmy nie wyrabiają

WIELKI WYBÓR WIELKOŚCI
3, 5, 10, 15, 25, 30, 40, 60 watt i t. d.

CENY OD 55 GROSZY

Informacje w biurze Centr. Stowarzyszenia Właścicieli Nieruchom., Łódź, Piotrkowska 46.

WSZYSCY WŁAŚCICIELE NIERUCHOMOŚCI M. ŁODZI KORZYSTAĆ MOGĄ BEZ ZASTAWU Z

BIBLIOTEKI

PRZY CENTRALNYM STOWARZYSZENIU WŁAŚCICIELI
NIERUCHOMOŚCI M. ŁODZI I WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO

UL. PIOTRKOWSKA № 46

BIBLIOTEKA ZAWIERA ARCYDZIEŁA NAJNOWSZEJ
LITERATURY POLSKIEJ I OBCEJ

ABONAMENT MIESIĘCZNY WYNOŚI
za jedną książkę 75 gr.
za dwie książki zł. 1.25

BIBLIOTEKA CZYNNA codziennie od godz. 9 do 1¹/₂ pp. i od 3¹/₂ do 6 pp., w soboty od 9 do 1¹/₂ po poł.

WAŻNE DLA BUDUJĄCYCH SIĘ!

Przed rozpoczęciem swej budowy zapoznaj się z wysoce izolacyjnymi Blokami i Płytami „MASTEWAŁ”. Z bloków „MASTEWAŁ” wybudujesz swoje mieszkanie w przeciągu 2-tych tygodni, bloki są lekkie ognioodporne, wysoko-izolacyjne na ciepło i zimno i głośnotłumiące.

Prospekty wysyłamy na żądanie — bezpłatnie.

Stała wystawa o różnych systemach budowy przy ul. Srebrzyńskiej 6

REJONOWA WYTWÓRNIA PŁYT BUDOWLANYCH

„MASTEWAŁ”

SP. Z O. O.

ŁÓDŹ, UL. SREBRZYŃSKA NR 6, TEL. 205-50

Przedstawiciele na Województwo Łódzkie poszukiwani.